

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

www.iph.mk

Ул." 50 Дивизија " бр.6, 1000 СКОПЈЕ

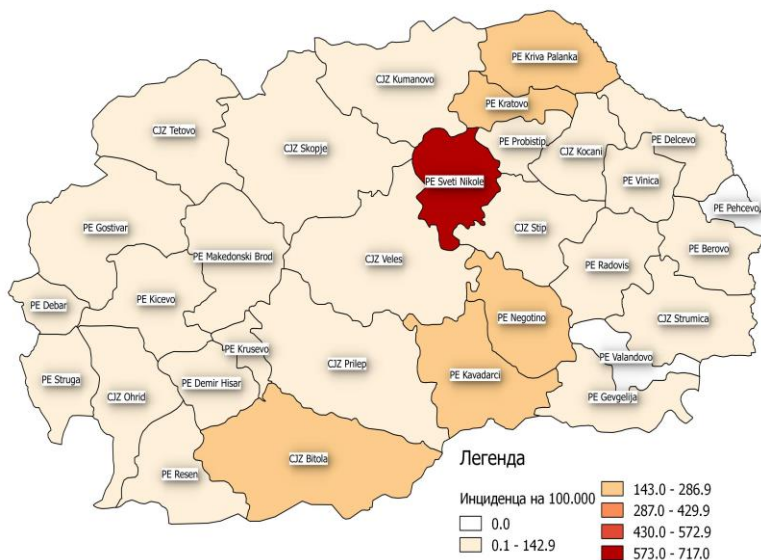
Тел: 02 3 125 044, 3 223 033; Факс: 02 3 223 354

СЕКТОР ЗА КОНТРОЛА И ПРЕВЕНЦИЈА НА ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА СЛЕДЕЊЕ И НАДЗОР НАД ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ

БИЛТЕН

за движењето на акутните заразни заболувања во Р. Македонија
во месец **м а р т 2017**

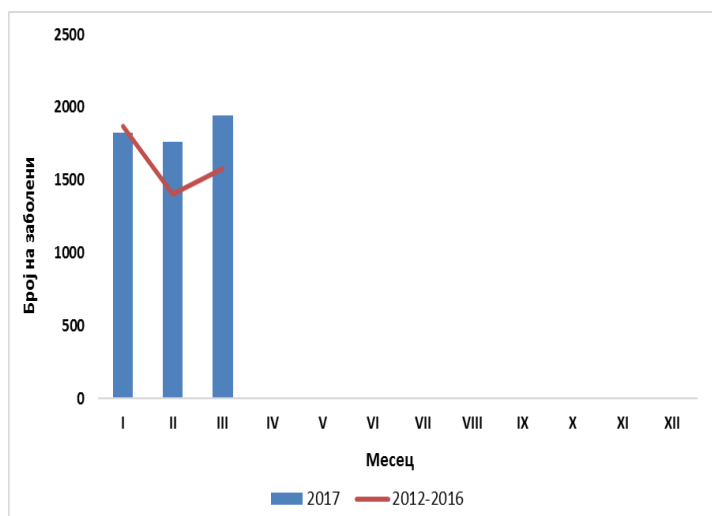
Скопје, 13.04.2017

Во текот на месец март 2017 година, во Република Македонија се регистрирани вкупно 1.944 заболени лица од акутни заразни заболувања (не сметајќи ги грипот, туберкулозата, СИДА-та, АФП и хроничните носителства на хепатит Б и Ц) со вкупна инциденца од 94,0 на 100.000 жители.

Во текот на месец март се бележи зголемување на вкупниот број на заболени лица за 10,4% во однос на претходниот месец февруари. Во однос на март 2016, како и во однос на аритметичката средина за периодот 2012–2016 се регистрира зголемување на пријавените лица од акутни заразни заболувања од 50,2% и 23,1% соодветно (Графикон 1).

Во вкупниот број на заболени во 2017 година, регистрираните случаи во месец март учествуваат со 35,2%. Кумулативниот број на заболени во 2017 е зголемен за 28,4% во однос на кумулативата за истиот период во 2016 година.

Графикон 1. Број на заболени од заразни болести по месеци во 2017, и аритметичка средина за 2012-2016

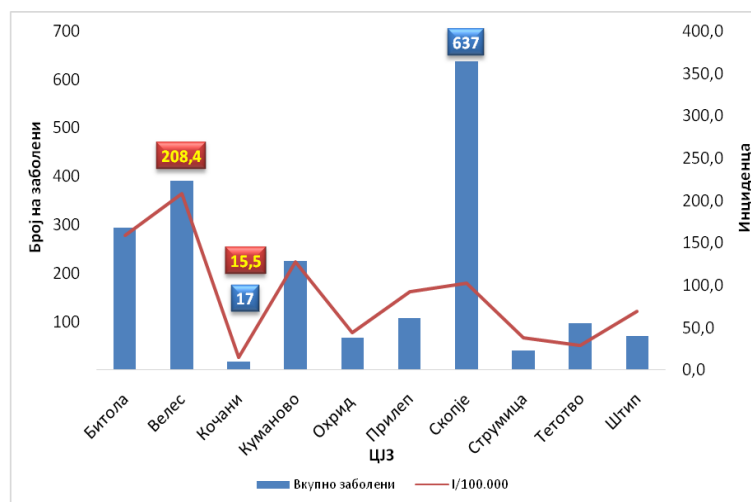

Во месец март, најголем број акутни заразни заболувања се регистрирани на територија на ЦЗ Скопје (n=636 или 32,7%), а најмал во ЦЗ Кочани (n=17 или 0,9%) (Табела 1 - Прилог).

Највисока инциденца е регистрирана на територијата на ЦЗ Велес (I=208,4/100.000), а најниска во ЦЗ Кочани (15,5/100.000) (Графикон 2).

На територијата на неколку ПЕ: Берово, Делчево, Винаца, Македонски Брод и Пробиштип регистрирани се поедични случаи, додека на територијата на ПЕ Пехчево и ПЕ Валандово не се регистрирани заболени лица (Графикон 2) (Табела 1 - Прилог).

Графикон 2: Број на заболени и инциденца од акутни заразни заболувања по ЦЗ во март, 2017

Десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во март учествуваат со 98% во вкупниот број на заболени во месецот и бележат инциденца од 92,1/100.000 жители (Табела 1).

Табела 1: Десет најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во март, 2017

Заболување	Број	I/100.000
Овчи сипаници	899	43,4
Ентероколитиси	814	39,3
Шуга	50	2,4
Инфекции со Хламидија	29	1,4
Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации	27	1,3
Инфективна моноклеоза	25	1,2
Скарлатина	23	1,1
Инфекции предизвикани од E. Coli	23	1,1
Салмонелози	9	0,4
Вирусен хепатитис Б	6	0,3
ВКУПНО	1.905	92,1

Првите две најчести заразни заболувања (овчи сипаници и ентероколити), учествуваат со 88,1% во вкупниот број на заболени, а со 89,9% во десетте најчесто регистрирани акутни заразни заболувања во месец март 2017 година.

Во текот на март, **најчесто** регистрирано акутно заразно заболување се **овчите сипаници**, со 899 случаи. Во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 46,2%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања со 47,2%.

Во однос на претходниот месец февруари 2017, бројот на заболени од овчи сипаници е зголемен за 11,7%. Во однос на месец март 2016, како и во однос на аритметичката средина 2012-2016, во овој месец се регистрира зголемување од 57,4% и 44,5% соодветно.

Во вкупниот број на регистрирани овчи сипаници во 2017, пријавените случаи во март учествуваат со 32,6%, додека во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2017 година, овчите сипаници учествуваат со 49,9%.

Кумулативниот број на заболени од овчи сипаници во 2017 е зголемен за 32,7% во однос на кумулативата во истиот период во 2016 (заклучно со март).

На **второ** место по број на регистрирани заболени во месец март се **ентероколитите** (n=814). Тие во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 41,9%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања за овој месец учествуваат со 42,7%.

Во однос на претходниот месец февруари 2017, се регистрира зголемен број на заболени лица од ентероколити за 5,3%.

Во однос на месец март 2016, како и во однос на аритметичката средина за периодот 2012-2016 регистрирано е исто така зголемување од 54,8% и 18,8% соодветно.

Во вкупниот број на пријавени ентероколити во 2017, бројот на заболени во март учествува со 36,6%. Во вкупно регистрираните акутни заразни заболувања во 2017 година, учеството на ентероколитите е со 40,2%.

Кумулативниот број на заболени од ентероколити во 2017 е зголемен за 31,7% во однос на кумулативата за истиот период во 2016 година.

Во однос на поделбата на **акутните заразни заболувања по групи**, најголем број од заболувањата во месец март припаѓаат на **капкови заразни заболувања** (n=953, 49,0%) со инциденца од 46,1/100.000 (Графикон 3).

Од нив, најголем број и процент чинат пријавите на овчи сипаници (n=899 или 94,3%), со инциденца од 43,5/100.000.

Во оваа група регистрирани се 25 случаи на инфективна мононуклеоза (2,6%; I=1,2/100.000), 23 случаи на скарлатина (2,4%; I=1,1/100.000) и по два случаи на заразни заушки, инфекции со ХиБ и пневмококни инфекции (еден случај на пневмонија и еден случај на менингит).

На второ место во месец март е групата на **цревни заразни заболувања**. Пријавени се 878 заболени (45,2%) со инциденца од 42,4 на 100.000 жители (Графикон 3).

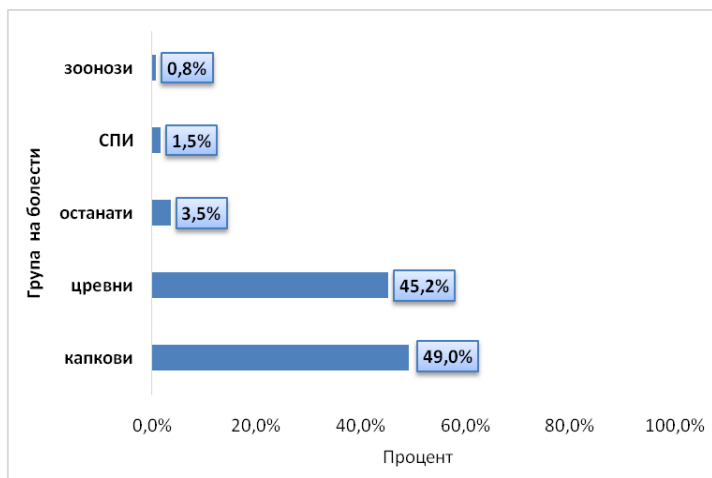
Од нив, најголем процент (92,7%) и број (n=814; I=39,4/100.000) се ентероколитите. На второ место се 27 бактериски алиментарни инфекции и интоксикации (3,1%; I=1,3/100.000), а пријавени се 23 случаи на инфекции предизвикани од E. Coli, (2,6%; I=1,1/100.000), 9 случаи на салмонелози, по два случаи на вирусен хепатитис А и кампилобактериоза и еден случај на џардијаза.

Во групата на **останати акутни заразни заболувања**, во март се регистрирани 68 случаи (3,5%, I=3,3/100.000) (Графикон 3).

Од нив, најбројни (n=50, 73,5%) се случаите на заболени од шуга со инциденца од 2,4/100.000, потоа следат 6 случаи на вирусен хепатитис Б (8,8%, I=0,3/100.000). Во групата на останати акутни заразни заболувања пријавени се и 5 случаи на бактериски менингит, 3 случаи на неодреден вирусен хепатит и по еден случај на вирусен хепатит Ц, вирусен енцефалит, вирусен менингит и токсоплазмоза.

Во групата на зоонозите во месец март се регистрираат 15 заболени лица (0,8%; $I=0,7/100.000$) и тоа шест случаи на туларемија, 5 случаи на ехинококоза и по два случаи на бруцелоза и лажшманиоза (Табела 1 - Прилог).

Графикон 3: Структура на заболени по групи на заболувања во март, 2017

ХИВ/СИДА И ДРУГИ СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ

Во текот на месеци март, пријавени се 5 нови случаи на ХИВ/СИДА (Табела 3 - Прилог). Петте пријавени лица се од машки пол, а во однос на возраста, три лица се од возрасната група од 30-39 и по едно лице од 20-29 и 40-49 години. Според местото на живеење, пријавените се од Винаца, Кавадарци, Струмица, Штип и Куманово.

Согласно евиденцијата на пријавените случаи (заклучно со 31.03.2017), кумулативниот број на лица регистрирани со ХИВ/СИДА за периодот 1987–2017 изнесува 326, при што:

- лица болни од СИДА - 181
- ХИВ позитивни лица - 145
- починати лица - 81, и
- лица кои живеат со ХИВ/СИДА - 245.

Во однос на другите сексуално преносливи инфекции, во текот на март се пријавени 29 случаи на инфекции предизвикани од хламидија и еден случај на сифилис (Графикон 2, Табела 3 - Прилог).

ВАКЦИНО-ПРЕВЕНТАБИЛНИ ЗАБОЛУВАЊА

Регистрирани се вкупно 10 лица ($I=0,5/100.000$) со заболувања против кои се спроведува задолжителна континуирана имунизација (без туберкулоза) (Табела 2 - Прилог).

Пријавени се 6 лица со вирусен хепатит Б и истите согласно Календарот за имунизација не подлежат на задолжителна вакцинација и не се вакцинирани.

Во март, пријавени се две лица со заразни заушки, дијагнозата е поставена лабораторски и клинички. Во однос на вакциналниот статус, едното лице е вакцинирано, а другото не е вакцинирано.

Регистрирани се два случаи на инфекција со ХиБ. Во првиот случај, се работи за 2-годишно дете од Велес, а во вториот случај за 8-месечно дете од Скопје. Во двата случаи, дијагнозата е докажана лабораториски и клинички, а во однос на вакциналниот статус двете лица не се вакцинирани против ХиБ согласно Календарот за имунизација.

ЕПИДЕМИИ

Во месец март **не е пријавена епидемија на заразна болест** до ИЈЗ.

СМРТНИ СЛУЧАИ

Во текот на месец март **не е регистриран смртен случај** од акутно заразно заболување.

ГРИП

Согласно извештајот на Flu News Europe за состојбата со грип во сезоната 2016/2017 во Европа, активноста на грип и понатаму се намалува и најголем дел од земјите пријавуваат ниско ниво на активност.

Процентот на позитивно тестирани примероци од сентинел надзорот е 16%. Три недели по ред, најголемиот процент на примероци се инфлуенца Б. Иако се забележува зголемен број на инфлуенца Б, како што е и вообичаено за крај на сезоната, сепак бројот на заболени останува мал.

Во текот на март, во Република Македонија на групни пријави за грип пријавени се вкупно 519 заболени лица ($I=25,1/100.000$). Од нив, најголем број на заболени се пријавени од ЦЈЗ Охрид ($n=155$), ЦЈЗ Куманово ($n=75$) и ЦЈЗ Прилеп ($n=49$). Највисока инциденца од 276,2 на 100.000 жители е регистрирана на територијата на ЦЈЗ Охрид.

Во сезоната 2016/2017, вкупниот број на заболени од грип заклучно со 13-та недела изнесува 34.849 со кумулативна инциденца од 1.684,2 на 100.000 жители.

Во однос на дистрибуцијата на заболени по возрастни групи, најголем број на заболени се пријавени во возрастната група од 15-64 години – 24.057 случаи (69,0%), а најголема кумулативна инциденца од 1.995,2 се регистрира кај школските деца на возраст од 5-14 години.

Во Вирусолошката лабораторија на ИЈЗ од почетокот на сезоната 2016/2017 пристигнати се 163 хумани материјали од здравствените установи - од амбулантски и болнички лекувани пациенти, од кои 58 (35,6%) се позитивни за присуство на вирусот на грип и тоа 55 - Influenza A/H3, 2 се нетипизирани Influenza A вируси и еден е Influenza B вирус.

ЛАБОРАТОРИСКИ ИЗОЛИРАНИ ИЛИ НА ДРУГ НАЧИН ДОКАЖАНИ ПРИЧИНИТЕЛИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА И РЕЗИСТЕНЦИЈА НА АНТИБИОТИЦИ

Во овој Билтен е даден приказ на евидентираните *Пријави за изолиран-доказан причинител на заразна болест и резистенција на антибиотици* пристигнати во ИЈЗ во текот на месец март, 2017 година ($n=203$).

Пријави за микробиолошки изолати или на друг начин докажани причинители на заразни заболувања се добиени од лаборатории од 9 Центри за јавно здравје и 4 Подрачни единици (Табела 4 - Прилог).

Во најголем број и процент се пристигнати пријави за докажан микробиолошки причинител од лабораториите кои се наоѓаат на територијата од ЦЈЗ Скопје ($n=57$ или 28,1%), ЦЈЗ Куманово ($n=41$ или 20,2%) и ЦЈЗ Битола ($n=33$ или 16,3%).

Од регистрираните пријави за микробиолошки докажани причинители на заразно заболување, најчесто докажани/изолирани причинители во февруари се: *Chlamydia trachomatis* ($n=44$; 21,7%), *Escherichia coli*, *ESBL* ($n=35$; 17,2%) и *Hepatitis virus HCV* ($n=21$; 10,3%), (Табела 4 - Прилог).

Кузмановска Г., Алексоски Б., Караџовски Ж., Ставридис К., Миќиќ В., Кочински Д., Балажи Л., Цветановска Ж., Столеска Илиоска Р., Синани Ф., Исмани М.